

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 18.05.2012
Avaldamismärge: RT I, 08.05.2012, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
26.04.2012 otsus nr 83

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse, rahvusvahelise sanktsiooni seaduse ja Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 18.04.2012

§ 1. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna „eurot” sõnaga „euro”;

2)paragrahvi 3 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) väärismetalli, väärismetalltoodete, välja arvatud tootmise, teaduse ja meditsiini vajadusteks kasutatavate väärismetallide ja väärismetalltoodete, või vääriskivide kokkuostu või hulgimüügiga tegelevad isikud.”;

3)paragrahvi 3 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) mittetulundusühingud ja sihtasutused mittetulundusühingute ja sihtasutuste seaduse tähenduses, kui neile tasutakse sularahas üle 15 000 euro või võrdväärne summa muus vääringus, sõltumata sellest, kas tasumine toimub ühe maksena või mitme omavahel seotud maksena.”;

4)paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Vääriskivid käesoleva seaduse tähenduses on looduslikud ja tehiskivid vääriskivid ja poolvääriskivid, nende pulber ja puru ning looduslikud ja kultiveeritud pärlid. Käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse mõisteid „väärismetall” ja „väärismetalltoode” väärismetalltoodete seaduses toodud tähenduses.”;

5)paragrahvi 7 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Usaldusfondide ja äriühingute teenuse pakkuja on füüsiline või juriidiline isik, kes oma majandus- või kutsetegevuses osutab kolmandale isikule vähemalt ühte järgmistest teenustest.”;

6)paragrahvi 11 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ärisuhe käesoleva seaduse tähenduses on kohustatud isiku suhe, mis:

1) tekib kestvuslepingu sõlmimisel majandus- või kutsetegevuses kohustatud isiku poolt teenuse osutamiseks või kauba müümiseks või muul viisil turustamiseks;

2) ei põhine kestvuslepingul, kuid mille puhul kontakti loomise ajal võiks mõistlikult oodata suhte teatavat kestvust ja mille jooksul kohustatud isik teeb teenust või ametiteenust osutades, ametitoiminguid tehes või kaupa pakkudes korduvalt eraldiseisvaid tehinguid majandus-, kutse- või ametitegevuse raames.”;

7)paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 4² järgmises sõnastuses:

„(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu võib jätta kohaldamata, kui:

1) krediitiasutuse või finantseerimisasutusega ärisuhet luua soovivaks isikuks on krediitiasutus, kindlustusandja, fondivalitseja, juriidilise isikuna asutatud investeerimisfond või investeerimisühing, kellele on antud tegevusluba või muu samaväärne luba finantsteenuse osutamiseks Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või kolmandas riigis, kus kehtivad käesolevas seaduses sätestatuga võrdväärsed nõuded ning nende täitmise üle teostatakse riiklikku järelevalvet;

2) krediidasutus või finantseerimisasutus loob käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korrespondentsuhte või
3) krediidasutuse või finantseerimisasutusega ärisuhtet luua sooviva isiku isikusamasuse on tuvastanud ja seda kontrollinud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud krediidasutus või finantseerimisasutus ja krediidasutus või finantseerimisasutus tugineb tema isikusamasuse tuvastamisel kirjalikule teabele ja dokumentidele, mille ta on saanud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud krediidasutuselt või finantseerimisasutuselt.”;

8)paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 4³ järgmises sõnastuses:

„(4³) Krediidasutus või finantseerimisasutus, kelle üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon, võib konto avamisel või muu teenuse esmakordsel kasutamisel füüsilise isiku poolt, kellega eelnimetatud krediidasutusel või finantseerimisasutusel ei ole ärisuhtet, tehingus osaleva või teenust kasutava isiku isikusamasuse tuvastada samas kohas viibimata Eesti Vabariigi väljaantud digitaalseks isiku tõendamiseks ettenähtud dokumendi alusel, kui:

1) tehingu või teenuse osutamise lepinguga seotud maksetehing on Eesti riigi sisene raha ülekandmine, mille üldsumma ühes kalendrikuus ei ületa 2000 eurot kuni käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud hooldusmeetmete kohaldamiseni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ja
2) krediidasutus või finantseerimisasutus ei osuta kuni käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud hooldusmeetmete kohaldamiseni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras käesolevas lõikes nimetatud isiku osas autoriseerimis- ega autentimisteenust kolmandatele isikutele.”;

9)paragrahvi 23 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohustatud isik tuvastab füüsilise isiku isikusamasuse ja kontrollib seda isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud dokumendi, välisriigis väljaantud kehtiva reisidokumendi või isikut tõendavate dokumentide seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud tingimustele vastava juhiloa alusel. Tehingus osaleva isiku esindaja esitab lisaks isikut tõendavale dokumendile ette nähtud vormis esindusõigust tõendava dokumendi. Alla 7-aastase isiku isikusamasuse võib tuvastada perekonnaseisutoimingute seaduse §-s 30 nimetatud sünitõendi alusel.”;

10)paragrahvi 26 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui kohustatud isik on isikusamasuse tuvastanud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4³ sätestatud korras, säilitatakse taasesitataval kujul digitaalseks isiku tõendamiseks ette nähtud dokumendi teave, sealhulgas dokumendi kasutaja näokujutis ja allkirjakujutis, viie aasta jooksul pärast ärisuhte lõppemist.”;

11)paragrahvi 29 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Krediidasutuse ja finantseerimisasutuse juhatus ning Eesti äriregistrisse kantud välisriigi krediidasutuse ja finantseerimisasutuse filiaali juhataja määravad isiku, kes on rahapesu andmebüroo kontaktisik (edaspidi *kontaktisik*). Kontaktisikuks võib määrata üksnes isiku, kellel on kontaktisiku ülesannete täitmiseks vajalik haridus, kutsealane sobivus, vajalikud võimed, isikuomadused ja kogemused ning laitmatu maine. Rahapesu andmebürool on õigus saada enne kontaktisiku määramist ja kontaktisiku ülesannete täitmise ajal kontaktisiku tausta ja sobivuse kontrollimiseks kontaktisikult, tema tööandjalt ja riigi andmekogudest teavet. Kui kontaktisiku ülesandeid täidab struktuuriüksus, kohaldatakse käesolevas lõikes sätestatud selle struktuuriüksuse iga töötaja suhtes.”;

12)paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesoleva seaduse tähenduses ei ole isikul laitmatu maine, kui rahapesu andmebüroo teostatud taustakontrolli tulemusel selgub, et isiku usaldusväärsus on tema varasema tegevuse või tegevusetuse tõttu kahtluse all. Sellisel juhul võib krediidi- ja finantseerimisasutus kontaktisiku töölepingu usalduse kaotuse tõttu erakorraliselt üles öelda.”;

13)paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustusi ei kohaldata mittetulundusühingule ega sihtasutusele.”;

14)paragrahvi 30 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustusi ei kohaldata mittetulundusühingule ega sihtasutusele.”;

15)paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustusi ei kohaldata mittetulundusühingule ega sihtasutusele.”;

16)paragrahvi 32 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kohustatud isik tuvastab majandus- või kutsetegevuse, ametitoimingu tegemise või ametiteenuse osutamise käigus tegevuse või asjaolud, mille tunnused osutavad rahapesule, terrorismi rahastamisele või sellise tegevuse katsele või mille puhul tal on kahtlus või ta teab, et tegemist on rahapesu või terrorismi rahastamisega,

on ta kohustatud sellest viivitamata, kuid mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul tegevuse või asjaolude tuvastamisest või kahtluse tekkimisest arvates, teatama rahapesu andmebüroole.”;

17)paragrahvi 32 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohustatud isik, välja arvatud krediidasutus, teatab rahapesu andmebüroole viivitamata, kuid mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul teingu tegemisest arvates, igast tehingust, kus rahaline kohustus üle 32 000 euro või võrdväärne summa muus vääringus täidetakse sularahas, sõltumata sellest, kas tehing tehakse ühe maksena või mitme omavahel seotud maksena. Krediidasutus teatab rahapesu andmebüroole viivitamata, kuid mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul teingu tegemisest arvates, igast valuutavahetuse tehingust sularahas summas üle 32 000 euro, kui krediidasutusel ei ole tehingus osaleva isikuga ärisuhet.”;

18)paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor nimetab rahapesu andmebüroo juhi ametisse peadirektori asetäitja kriminaalpolitsei alal ettepanekul viieks aastaks.”;

19)paragrahvi 37 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) koostöö kohustatud isikute ja uurimisasutustega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisel;”;

20)paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Rahapesu andmebüroo antud haldusakti või sooritatud toimingu peale esitatakse kaebus halduskohtule.”;

21)paragrahvi 40 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahapesu andmebüroo võib rahapesu või terrorismi rahastamise kahtluse korral ettekirjutusega tehingu peatada või kehtestada kontrol oleva või tehingu, ametitoimingu või ametiteenuse objektiks oleva vara või muu rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusega vara suhtes käsutuspiirangu kuni 30 ööpäevaks ettekirjutuse kättetoimetamisest arvates. Kinnistusraamatus, laevakinnistusraamatus, Eesti väärtpaberite keskregistris, liiklusregistris, ehitusregistris ja muus riiklikus registris registreeritud vara käsutamist võib rahapesu andmebüroo põhjendatud kahtluse korral ettekirjutusega piirata selle säilimise tagamiseks kuni 30 ööpäevaks.”;

22)paragrahvi 40 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) vara päritolu kontrollimisel rahapesu kahtluse korral vara valdaja või omanik ei esita rahapesu andmebüroole 30 ööpäeva jooksul alates tehingu peatamisest või konto kasutamise piirangu või muu vara käsutamise piirangu kehtestamisest tõendeid vara legaalse päritolu kohta;”;

23)paragrahvi 40 lõiked 4–7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui vara legaalne päritolu leiab rahapesu kahtluse korral tõendamist enne käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaja möödumist, on rahapesu andmebüroo kohustatud vara käsutamise piirangud viivitamata lõpetama.

(5) Pädev asutus teatab pärast käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud materjalide esitamist rahapesu andmebüroole viivitamata vara arestimisest, mitteaestimise ja arestist vabastamisest kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud korras. Kui vara arestitakse kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud korras, on rahapesu andmebüroo kohustatud vara käsutamise piirangud pärast vara arestimise kohtumääruse jõustumist viivitamata lõpetama.

(6) Kui vara omanikku ei ole õnnestunud kindlaks teha, võib rahapesu andmebüroo taotleda halduskohtult luba vara käsutamise piiramiseks kuni vara omaniku kindlakstegemiseni, seda ka kriminaalmenetluse lõpetamisel, kuid mitte rohkem kui üheks aastaks. Vara valdajal, kelle suhtes vara käsutamise piiramiseks loa andmist otsustatakse, on õigus esitada halduskohtule seletus määratud tähtjaks.

18.08.2014 13:38

Veaparandus - Parandatud ilmne ebatäpsus sõnas "otsustatakse" Riigi Teataja seaduse § 10 lõike 3 alusel arvestades Riigikogu Kantslei 18.08.2014 kirja nr 4-14/14-3/17

(7) Kui ühe aasta jooksul pärast vara käsutamise piirangute kehtestamist ei ole õnnestunud vara omanikku kindlaks teha, võib rahapesu andmebüroo või prokuratuur taotleda halduskohtult luba vara riigi omandisse kandmiseks. Halduskohus otsustab loa andmise kohtuistungil. Vara müüakse täitemenetluse seadustikus sätestatud korras ning müügist saadud summa kantakse riigi tuludesse. Vara väärtusele vastava summa väljanõudmise õigus on vara omanikul kolme aasta jooksul vara riigi tuludesse kandmise päevast arvates.”;

24)paragrahvi 43 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Rahapesu andmebürool on õigus tema algatusel edastatud andmete kasutamisele kehtestada piiranguid, mille järgimine on andmete kasutajale kohustuslik.”;

25)paragrahvi 47 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Järelevalveasutustel on õigus vahetada informatsiooni ja teha koostööd teiste riikide järelevalveasutustega, lähtudes käesolevas seaduses sätestatud ülesannetest.”;

26)paragrahv 51 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 51. Järelevalve rahapesu andmebüroo tegevuse üle

(1) Kontrolli rahapesu andmebüros registreeritud andmete töötlemise seaduslikkuse üle teostab Andmekaitse Inspektsioon.

(2) Teenustuslikku järelevalvet rahapesu andmebüroo tegevuse seaduslikkuse üle teostab Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Politsei- ja Piirivalveameti peadirektoril ja tema volitatud ametnikul on õigus rahapesu andmebüros registreeritud andmetega tutvuda teenustusliku järelevalve teostamiseks vajalikus ulatuses.

(4) Teenustuslikku järelevalvet teostava ametniku suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 43 lõikes 5 sätestatud piirangut ja § 44 lõikes 2 sätestatud kohustust.”;

27)paragrahvi 52 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) väärismetalli, väärismetalltoodete, välja arvatud tootmise, teaduse ja meditsiini vajadusteks kasutatavate väärismetallide ja väärismetalltoodete, või vääriskivide kokkuostu või hulгимүүгига tegelev isik.”;

28)paragrahvi 53 lõike 1 punkti 5 täiendatakse pärast sõna „liikme” sõnadega „või prokuristi”;

29)paragrahvi 54 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Välisriigi teenusepakkuja esitab käesoleva seaduse § 53 lõike 1 punktides 1, 5 ja 6 nimetatud asjaolude puudumise kohta asjakohase registri väljavõtte või ärakirja või muu sellega võrdväärse dokumendi, mis on pädeva asutuse või organi poolt välja antud mitte varem kui kuus kuud enne selle esitamist selles välisriigis, kus teenusepakkuja asub või kus on tema elukoht. Välisriigi dokumendile kohaldatakse käesoleva seaduse § 23 lõikes 5 nimetatud nõudeid.”;

30)paragrahvi 56 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Politsei- ja Piirivalveamet teeb registreeringu kustutamise otsuse ja kustutab registreeringu, kui teenusepakkuja on olulisel määral või korduvalt rikkunud käesolevas seaduses sätestatud kohustusi.”;

31)paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud haldusmenetluse läbiviimise võib Politsei- ja Piirivalveamet delegeerida rahapesu andmebüroole.”;

32)paragrahv 64 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 64. Registreerimiskohustuse rikkumine

Finantseerimisasutusele, kelle üle Finantsinspektsioon ei teosta järelevalvet, usaldusfondide ja äriühingute teenuse pakkujale, valuutavahetusteenuse pakkujale, alternatiivsete maksevahendite teenuse pakkujale, pandimajapidajale, väärismetalli, väärismetalltoodete, välja arvatud tootmise, teaduse ja meditsiini vajadusteks kasutatavate väärismetallide ja väärismetalltoodete, või vääriskivide kokkuostu või hulгимүүгига tegelevale isikule kehtestatud registreeringu andmete muutmise taotluse esitamise kohustuse või teenuse pakkuja tegevuse lõpetamisest teatamise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.”;

33)seadust täiendatakse §-ga 66¹ järgmises sõnastuses:

„§ 66¹. Väärismetalli, väärismetalltoodete, välja arvatud tootmise, teaduse ja meditsiini vajadusteks kasutatavate väärismetallide ja väärismetalltoodete, ja vääriskivide kokkuostu ja hulгимүүгига tegeleva isiku registreerimiskohustus

Enne käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punkti 7 jõustumist väärismetalli, väärismetalltoodete, välja arvatud tootmise, teaduse ja meditsiini vajadusteks kasutatavate väärismetallide ja väärismetalltoodete, või vääriskivide

kokkuostu või hulgimüügiga tegelenud isik peab oma tegevuse viima vastavusse käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punkti 7 nõudega 2012. aasta 1. septembriks.”;

34)seadust täiendatakse §-ga 66² järgmises sõnastuses:

„§ 66². Käesoleva seaduse § 36 lõike 2 rakendamine

Käesoleva seaduse 2012. aasta 18. aprillil vastuvõetud redaktsiooni jõustumisel ametis olev rahapesu andmebüroo juht loetakse nimetatud redaktsiooni jõustumisest arvates viieks aastaks ametisse nimetatuks.”

§ 2. Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmine

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 21 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „20 000 krooni” tekstiosaga „1300 eurot” ja tekstiosa „80 000 krooni” tekstiosaga „5200 eurot”;

2)paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Rahapesu andmebüroo antud haldusakti või sooritatud toimingu peale esitatakse kaebus halduskohtule.”;

3)paragrahvi 22 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „300 000 krooni” tekstiosaga „20 000 eurot”;

4)paragrahvi 23 lõikes 2 ja § 24 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „200 000 krooni” tekstiosaga „13 000 eurot”.

§ 3. Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmine

Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 11 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) registripidajaga sellekohase lepingu (käesolevas paragrahvis edaspidi *kontoleping*) sõlminud füüsilisele isikule, kelle isikusamasus on tuvastatud ja kontrollitud vastavalt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses sätestatud nõuetele;”.

Ene Ergma
Riigikogu esimees